

Intern Controleplan 2023

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	4
1.1 Doel interne controle	4
1.2 Terugblik 2022	4
1.3 Vooruitblik 2023.....	4
2. Rechtmatigheidsverantwoording.....	5
3. Gebruik VIC-functie bij accountantscontrole	7
4. Rollen en verantwoordelijkheden	8
5. Interne controleplan.....	9
5.1 Doel interne controleplan.....	9
5.2 Toetsingskader	9
5.3 Materialiteit, uitvoeringsmaterialiteit en rapporteringstolerantie	10
5.4 Scope VIC	11
5.5 Uitvoeringsplan.....	11
5.6 Criteria voor rechtmatigheid en getrouwheid.....	11
5.7 Foutenevaluatie.....	13
6. Rapportages	14
6.1 Rapportage door VIC	14
6.2 Rapportage door accountant	14
6.3 Rapportage door Dagelijks bestuur	14
Bijlage 1: Aanpak controle per proces en post 2023	16
Bijlage 2: Planning voor de uitvoering van de interne controle 2023	18
Bijlage 3: Modelverantwoording (verplicht)	20

1. Inleiding

Voor u ligt het interne controleplan 2023 waarin de geplande controlewerkzaamheden door de (Verbijzonderde) Interne Controle nader worden toegelicht. Met ingang van 2023 zal het Dagelijks Bestuur een rechtmatigheidsverantwoording afgeven. In de oude situatie (t/m 2022) heeft de extern accountant nog een oordeel omtrent getrouwheid en rechtmatigheid gegeven. Met ingang van 2023 is deze situatie namelijk veranderd. Het intern controleplan is ingericht op de rechtmatigheidsverantwoording maar raakt daarbij ook aspecten die toezien op de getrouwheid, zodat uitgevoerde werkzaamheden door de accountant gebruikt kunnen worden.

1.1 Doel interne controle

Het doel van de interne controle is om de (financiële) rechtmatigheid en getrouwheid vast te stellen van de belangrijkste processen met significante financiële impact. Met de bevindingen van de interne controle worden risico's in het financiële beheer en de werking van de beheersmaatregelen hierop in kaart gebracht. Dit stelt het management in staat om op basis van die bevindingen en van de aanbevelingen daarover deze risico's te beperken en de beheersing van de processen verder te verbeteren.

1.2 Terugblik 2022

De interne controles ten behoeve van de accountantscontrole zijn in 2022 conform de planning volledig uitgevoerd. Deze hebben bijgedragen aan de interim- en jaarrekeningcontrole 2022.

De belangrijkste bevindingen en aanbevelingen van de externe accountant zijn:

- Het kost veel tijd om informatie, met name prijs- en prestatieleveringsdocumentatie, uit de organisatie te krijgen ten behoeve van de (verbijzonderde) interne controle. Het is van belang om de oorzaken na te gaan en processen aan te passen.
- Het verder beschrijven van de belangrijkste processen.
- Het verder verbeteren van de IT-omgeving.
- Het oplossen van de nog enkele bestaande risico's voor de Active directory waarin gebruikersrechten worden beheerd.
- De inhoudelijke controle van de juistheid van de memoriaalboeking kan nog beter.
- Bij de inkoopcontrole de werkzaamheden laten voorbereiden door de medewerkers in de 'lijn'. Hierdoor neemt het bewustzijn en verantwoordelijkheid toe bij deze medewerkers.
- Het accounting manual afronden zodat dit betrokken kan worden in de komende interim controle.
- De VRR wijkt regelmatig af van Nationale aanbestedingsregels en van de eigen inkoopregels. Deze kunnen relevant zijn voor uw eigen rechtmatigheidsverantwoording in 2023.

1.3 Vooruitblik 2023

Het jaar 2023 zal in belangrijke mate in het teken staan van:

1. Het actualiseren van het financiële verordening.
2. Het actualiseren van het controleprotocol.
3. Het zorgdragen van de continuïteit van de controlewerkzaamheden zoals in 2022.
4. Opvolgen en implementeren van de aanbevelingen uit 2022, zie boven.
5. Uitvoeren van het proces en de realisatie van de rechtmatigheidsverantwoording 2023.

2. Rechtmatigheidsverantwoording

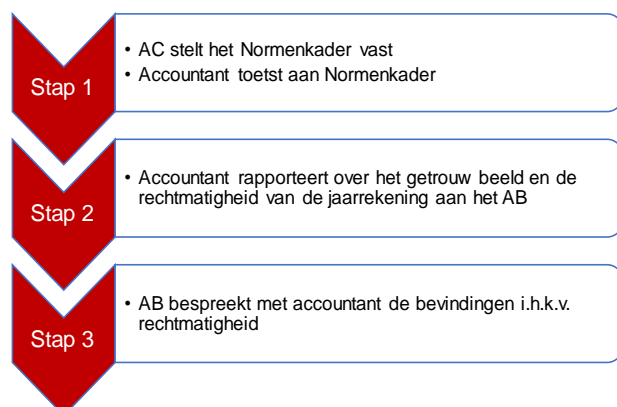
2.1 De rechtmatigheidsverantwoording

De invoering van de Rechtmatigheidsverantwoording is een feit. Met ingang van 2023 is het Dagelijks Bestuur verplicht een rechtmatigheidsverantwoording af te geven. In de oude situatie (t/m 2022) heeft de extern accountant nog een oordeel omtrent getrouwheid en rechtmatigheid gegeven.

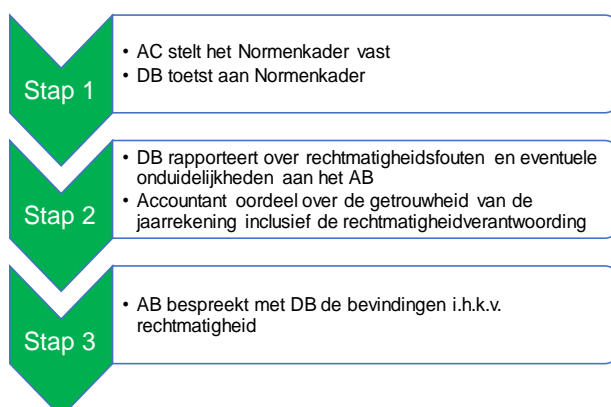
Het Dagelijks Bestuur draagt zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening, en voor het daaraan ten grondslag liggende (financiële) beheer. Het Dagelijks Bestuur legt verantwoording af aan het Algemeen Bestuur over de uitvoering en adequate vastlegging hiervan. Het Dagelijks Bestuur treft maatregelen waardoor de rechtmatigheid van de algehele uitvoering gewaarborgd is.

Door de Commissie BBV is een modelrechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd (zie bijlage 3). De standaardtekst zal door gemeenschappelijke regelingen opgenomen moeten worden in de jaarrekening. De organisatie heeft daarbij een proces ingericht waarbij het Dagelijks Bestuur (DB) zelf tot een oordeel kan komen over de financiële rechtmatigheid van transacties. Schematisch (zie figuur 1) zijn de veranderingen als volgt:

Oude situatie (t/m 2022)

Nieuwe situatie m.i.v. 2023

Figuur 1: Schema veranderingen rechtmatigheidsverantwoording

Het intern controleplan is ingericht op de rechtmatigheidsverantwoording maar raakt daarbij ook de aspecten die toezien op de getrouwheid, zodat uitgevoerde werkzaamheden door de accountant gebruikt kunnen worden.

2.2 Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording

In de rechtmatigheidsverantwoording wordt een grensbedrag gehanteerd om alleen de 'van belang zijnde aspecten' te verantwoorden. De verantwoordingsgrens is een door het Algemeen Bestuur vastgesteld bedrag, waarboven het Dagelijks Bestuur de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. Het Algemeen Bestuur heeft de verantwoordingsgrens vastgesteld op 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves).

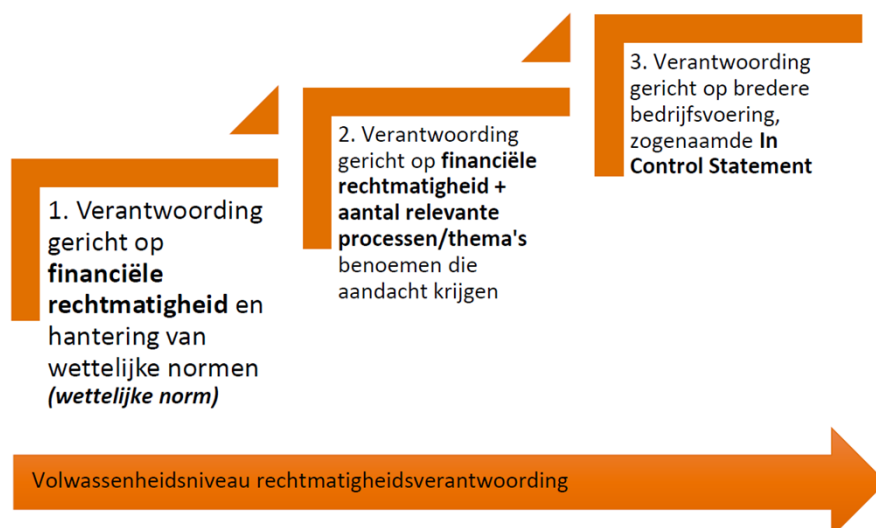
Onder afwijkingen wordt verstaan fouten (zoals het niet naleven van wet- en regelgeving) en/of posten waarvan bij het Dagelijks Bestuur onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid (bijvoorbeeld omdat juristen van mening verschillen over een aanbesteding). Van belang is om te benadrukken dat deze onduidelijkheden zich niet een-op-een hoeven te verhouden met het begrip onzekerheden in de controle van de accountant. Het Dagelijks Bestuur voert namelijk geen accountantscontrole uit, maar kan vanuit interne toetsingen en monitoring informatie krijgen over onduidelijkheden die twijfels geven over de rechtmatigheid en uit dien hoofde moeten worden gecommuniceerd met het Algemeen Bestuur.

Voor afwijkingen wordt een marge van 1% gehanteerd (€ 2.030.000 in 2023). Deze verantwoordingsgrens geldt voor fouten en onduidelijkheden afzonderlijk. Dit betekent dat rechtsmatigheidsfouten pas in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen en toegelicht wanneer zij boven het door het Algemeen Bestuur vastgestelde percentage komen. Wanneer het voor het Dagelijks Bestuur niet duidelijk is of financieel rechtmatig is gehandeld, worden deze eveneens pas in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en toegelicht indien zij boven het door het Algemeen Bestuur vastgestelde percentage komen.

Naast het bovengenoemde grensbedrag voor de rechtmatigheidsverantwoording wordt ook een rapportagegrens gehanteerd. Dit is het bedrag waarboven door het Dagelijks Bestuur gerapporteerd wordt in de paragraaf bedrijfsvoering in de jaarrekening. De rapportagegrens is vastgesteld op 1% van de lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves). Dit betekent dat afwijkingen boven € 2.030.000 worden gerapporteerd in de paragraaf bedrijfsvoering.

2.3 Variant rechtmatigheidsverantwoording

Voor de invulling van de rechtmatigheidsverantwoording binnen de organisatie zijn diverse varianten mogelijk. Het is mogelijk om door te groeien van een rechtmatigheidsverantwoording naar een 'in control statement' (hierna: ICS). De invulling van de rechtmatigheidsverantwoording is afhankelijk van het ambitieniveau van de organisatie. Er zijn 3 varianten mogelijk (zie figuur 2), te weten:

Figuur 2: Drie varianten: van rechtmatigheidsverantwoording tot ICS

Variant 1 Verantwoording gericht op financiële rechtmatigheid

In deze variant wordt een rechtmatigheidsverantwoording opgesteld door het Dagelijks Bestuur die alleen iets zegt over het naleven van wet- en regelgeving, die betrekking heeft op financiële

beheershandelingen. Dit is gelijk aan de reikwijdte in de huidige situatie, waar thans de accountant een oordeel over geeft. Dit sluit aan bij de toekomstige wettelijke norm.

Variant 2 Verantwoording gericht op financiële rechtmatigheid + aantal relevante processen/thema's benoemen die aandacht krijgen

Het Algemeen Bestuur kan ook vragen andere elementen toe te voegen aan de rechtmatigheidsverantwoording, waarover het Dagelijks Bestuur wil verantwoorden richting het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur kan ook zelf het initiatief nemen en vragen om verantwoording over specifieke rechtmatigheidsonderwerpen, die van belang zijn binnen de veiligheidsregio. Denk hierbij aan de naleving Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) of prestatielevering. Dit zal wel tot extra controle-inspanningen (middelen en formatie) leiden binnen de organisatie.

Variant 3 Verantwoording gericht op de bredere bedrijfsvoering, zogenaamde In Control Statement

In de gedachte van een verdere optimalisatie van de bedrijfsvoering en interne beheersing kan het een logische stap zijn om over het gehele functioneren van de organisatie een "In Control Statement" af te geven. Dit gaat verder dan de rechtmatigheidsverantwoording en zegt ook iets over het functioneren van de interne bedrijfsvoering en betrouwbaarheid van (risicomanagement)processen en ICT-systemen. Elke veiligheidsregio kan zelf beslissen om een In Control Statement in te voeren.

Ambitieniveau Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR)

Gezien de huidige formatie en de middelen heeft de VRR gekozen voor **variant 1 de wettelijke norm**.

3. Gebruik VIC-functie bij accountantscontrole

De accountant controleert jaarlijks de getrouwheid van de baten, lasten en de balansmutaties die samenhangen met de belangrijkste financiële processen. Deze processen en posten worden gegevensgericht gecontroleerd. De externe accountant gebruikt bij de accountantscontrole de werkzaamheden van de VIC (Verbijzonderde Interne Controle) die ondersteunend zijn voor de controle.

De accountant en de VRR zullen toereikende afspraken maken omtrent de inhoud van het werk. Hierbij zullen nadere afspraken worden gemaakt aangaande de planning, uitvoering, toezicht op de werkzaamheden, beoordeling en documentatie. Er worden afspraken gemaakt omtrent de definitie van toereikende (voldoende en geschikte) controle-informatie om de interne auditfunctie in staat te stellen de juiste conclusies te trekken. Er zal een evaluatie plaatsvinden of de getrokken conclusies onder de gegeven omstandigheden passend zijn en de rapportages die door de interne auditfunctie zijn opgesteld consistent zijn met de uitkomsten van de uitgevoerde werkzaamheden.

De accountant beoordeelt de werkzaamheden die door de interne auditors zijn uitgevoerd. De accountant dient zich op basis hiervan te vergewissen dat de interne auditors voldoende en geschikte controle informatie hebben verkregen om de conclusies die op die werkzaamheden zijn gebaseerd te onderbouwen. De uitgevoerde werkzaamheden van de interne auditfunctie zullen met de accountant gedeeld worden tijdens de interim controle en de jaareinde controle. Op basis van deze werkzaamheden kan worden vastgesteld of de verrichte gegevensgerichte werkzaamheden met de rapportages hierover een voldoende basis zijn voor de getrouwheidsverklaring door de accountant.

Tevens kan het Dagelijks Bestuur op basis van de werkzaamheden en bevindingen van de

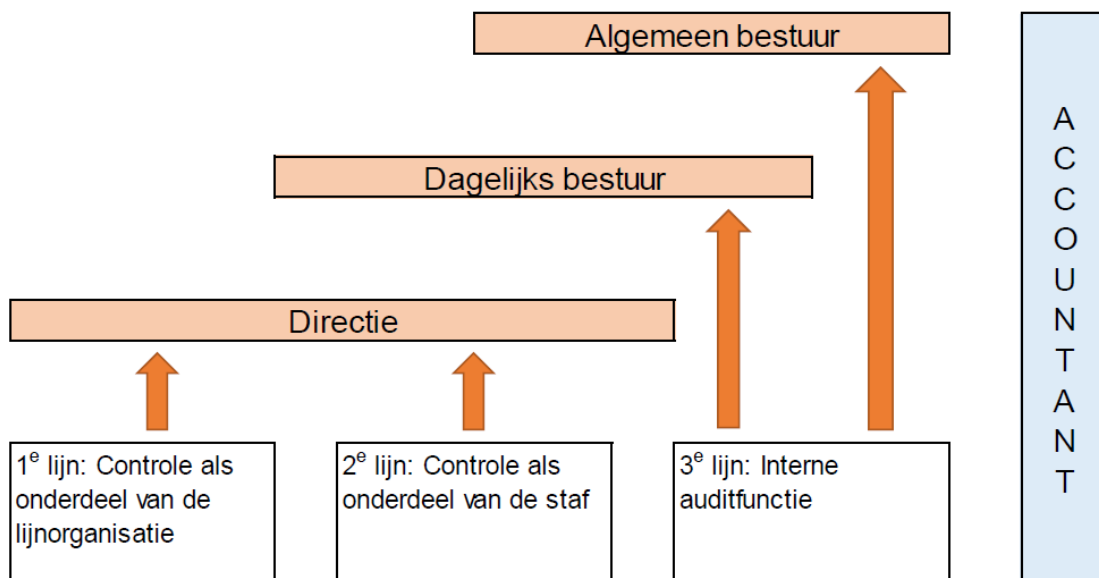
VIC-functie een conclusie trekken omtrent de rechtmatige totstandkoming van de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. De VIC-functie levert daardoor de onderbouwing van de rechtmatigheidstoelichting.

4. Rollen en verantwoordelijkheden

De leiding (bestuur, directie en management) van de veiligheidsregio is verantwoordelijk voor het realiseren van de strategie en de doelstellingen en een goede sturing en beheersing op hoofdlijnen. Het lijnmanagement is hierbij primair verantwoordelijk voor het aansturen en beheersen van de uitvoering van activiteiten in samenhang met de strategie en doelstellingen, het beheersen van risico's, het zorgdragen voor een adequate bedrijfsvoering en het verstrekken van betrouwbare verantwoordingsinformatie.

Om voldoende zekerheid te hebben over de betrouwbaarheid van rechtmatigheidsverantwoording heeft een organisatie adequate (interne) controlemaatregelen nodig. Daarbij kunnen meerdere verdedigingslinies worden ingericht (zie figuur 3):

- 1e lijn: de interne controlemaatregelen die belegd zijn in de lijnorganisatie;
- 2e lijn: die de 1e lijn ondersteunt, adviseert, coördineert en toetst of de interne controlemaatregelen op uitvoeringsniveau aanwezig zijn en adequaat worden uitgevoerd. Deze interne toetsingswerkzaamheden worden meestal uitgevoerd door (verbijzonderde) interne controlefunctionarissen, die (in meer of mindere mate) een objectief oordeel kunnen vellen over de afdeling en/of processen die zij toetsen. Bij de VRR is dit belegd in de 3^e lijn;
- 3e lijn: de interne auditfunctie (bij VRR: VIC-functie).

Figuur 3: Drie verdedigingslinies

5. Interne controleplan

5.1 Doel interne controleplan

Het doel van dit intern controleplan is de bedrijfsvoering zodanig in te richten dat door de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR) de naleving van de wet- en regelgeving zichtbaar en toetsbaar wordt vastgelegd. Het uiteindelijk resultaat zal moeten zijn, dat de VRR zichtbaar *'in control'* is en blijft zodat dit een goede basis vormt voor het opstellen van een rechtmatigheidsverantwoording.

Tevens wordt getracht een maximale aansluiting te realiseren tussen de uitgevoerde verbijzonderde interne controle (VIC) en door de extern accountant te verrichten werkzaamheden. Basis hierbij is dat de interne auditfunctie (ofwel: VIC) vast wil stellen of de organisatie *'in control'* is én het voor de extern accountant mogelijk maken om gebruik te maken van de werkzaamheden van onze interne auditfunctie. Dit interne controleplan beschrijft de aanpak van de controle en is een overkoepelend plan. Onderdeel van dit plan is de uitvoeringsplanning interne controle 2023 (bijlage 2).

De resultaten uit interne controles en audits geven informatie over in hoeverre de VRR beheersing heeft over de bedrijfsvoering, of *'in control'* is.

5.2 Toetsingskader

Het toetsingskader voor de werkzaamheden van de interne controle wordt bepaald door een aantal elementen die nader in dit controleplan zijn toegelicht. Hierbij zijn de 9 criteria van financiële rechtmatigheid van belang en meer specifiek de criteria voor de rechtmatigheidsverantwoording (begrotingscriterium, voorwaardencriterium en M&O criterium). In onderstaande tabel (tabel 1) is in het kort de 3 criteria voor rechtmatigheidsantwoording nader toegelicht.

Criteria	Omschrijving	Voorbeeld
• Begrotingscriterium	Financiële handelingen moeten passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting.	Overschrijding van een programma.
• Voorwaardencriterium	Nadere eisen die worden gesteld bij de uitvoering van financiële beheershandelingen.	Aanbesteding, subsidie- voorwaarden en belastingwetgeving
• Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	De interne toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt bij het gebruik van overheidsregelingen (=misbruik). De interne toetsing of derden bij het gebruik van overheidsregelingen geen (rechts)handelingen hebben verricht die in strijd zijn met het doel of de strekking van de regeling (=oneigenlijk gebruik).	Subsidieregelingen, kwijtscheldingen en uitkeringen.

Tabel 1: Criteria voor rechtmatigheidsverantwoording

Het wettelijk kader met het normenkader en de controleverordening geven richting aan de vereiste werkzaamheden. Ten aanzien van het M&O criterium stellen wij dat deze niet van toepassing is. Er worden namelijk geen materiele gelden (subsidies/uitkeringen) aan derden verstrekt door de VRR.

Uiteraard is het hierbij van belang dat er gemonitord wordt of de situatie waarin de VRR zich bevindt wijzigt. Indien dit het geval is, zal het controleplan worden aangepast waarbij er ook aandacht wordt gegeven aan het criterium 'Misbruik en oneigenlijk gebruik'.

De geactualiseerde nota's "Investeren, waarderen en afschrijvingen", "Weerstandsvermogen en risicomanagement", "Reserves en voorzieningen" en het Treasury-statuuut zijn ook verwerkt in het toetsingskader.

Het toetsingskader is nader uitgewerkt in een separaat document. Voor een nadere toelichting wordt naar dit document verwezen.

5.3 Materialiteit, uitvoeringsmaterialiteit en rapporteringstolerantie

De materialiteitsbepaling voor het interne controleplan loopt in lijn met de materialiteit die gehanteerd wordt door de externe accountant. Om tot een getrouw beeld van de jaarrekening te komen wordt er hierbij een materialiteit gehanteerd van 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de bestemmingsreserves van de VRR. Dit is evenredig met het 'Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden'. Hierbij is bepaald dat fouten boven de 1% materieel zijn en daarbij reden zijn om anders te oordelen over de gepresenteerde cijfers in de jaarrekening. Voor de externe accountant moeten fouten boven deze waarde minimaal gecorrigeerd worden om tot een goedkeurende verklaring te komen. Voor onzekerheden in de jaarrekening geldt er hierbij een tolerantie van 3%.

Voor de controle is het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden leidend (BADO). De grenzen voor de bepaling van de materialiteit zijn weergegeven in de onderstaande tabel 2 en zijn gebaseerd op het thans geldende BADO.

	Strekking controleverklaring			
	Goedkeurend	Met beperking	Oordeelsonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van de totale lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% van de totale lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Tabel 2: Percentages voor de materialiteit in het BADO

De accountant gebruikt de materialiteit voor:

- Het bepalen van de diepgang van door de accountant uit te voeren werkzaamheden;
- Het bepalen van het oordeel van de accountant over de jaarrekening.

Bij de controle op rechtmatigheid door de VIC zal tevens een materialiteit worden gehanteerd van 1%. De rapporteringstolerantie voor de rechtmatigheidsverklaring is ingesteld op 1%, pas vanaf een afwijking van 1% zal er toelichting worden gegeven op de rechtmatigheidsverantwoording. De materialiteit is een maatstaf voor de mate van diepte van de controle en de rapporteringstolerantie verhoudt zich tot de toelichting op geconstateerde afwijkingen.

Bij het uitvoeren van de controle wordt er gewerkt met een uitvoeringsmaterialiteit, dit om de waarschijnlijkheid dat het totaal van niet-gecorrigeerde en niet-gedetecteerde afwijkingen in de financiële overzichten de materialiteit voor de financiële overzichten als geheel overschrijdt, tot een passend laag niveau te brengen. De externe accountant hanteert hierbij voor 2023 een uitvoeringsmaterialiteit van 80%, voor de VIC zal er voor 2023 tevens met een uitvoeringsmaterialiteit van 80% worden gewerkt.

De planningsmaterialiteit is gebaseerd op de totale lasten van de vastgestelde begroting 2023, deze moet uiteraard na realisatie nog nader worden bepaald door gebruik te maken van de gerealiseerde totale lasten.

Indien de 1% rapporteringstolerantie van de totale lasten, inclusief onttrekking uit de reserve, wordt overschreden dan rapporteren wij alle materiele geconstateerde fouten die volgen uit de uitgevoerde controlewerkzaamheden die er toe hebben geresulteerd dat deze waarde is overschreden.

5.4 Scope VIC

Bij de planning van de controle op rechtmatigheid door de VIC baseren wij onze scope op basis van de vastgestelde begroting 2023 en het toetsingskader 2023. Hierbij onderkennen wij een aantal hoofdprocessen waaronder veel transacties binnen de VRR plaatsvinden. De scope wordt uitgevoerd op kwantitatieve en kwalitatieve kenmerken, hierbij zijn de kwalitatieve kenmerken met name van toepassing op transacties met specifieke wet- en regelgeving. Kwantitatieve scope is gebaseerd op basis van materialiteit. De financiële processen met betrekking tot inkopen, personeel, opbrengsten en treasury zijn op basis van kwantitatieve kenmerken materieel.

Een definitieve scope zal nog worden uitgevoerd op basis van de jaarrekening 2023, dit met name voor identificatie van nog niet in scope gebrachte specifieke posten die een mogelijk risico kunnen bevatten voor de rechtmatigheid.

5.5 Uitvoeringsplan

De controles zullen worden ingericht zodat ze voldoen aan de eisen zoals gesteld in het normen- en toetsingskader. Jaarlijks wordt bepaald welke processen en posten onderdeel uitmaken van de jaarlijks uit te voeren IC (zie bijlage 1). Dit leidt tot een jaarlijks (V)IC-uitvoeringsplan. Het uitgangspunt hierbij is die processen in het uitvoeringsplan op te nemen waarvoor geldt dat:

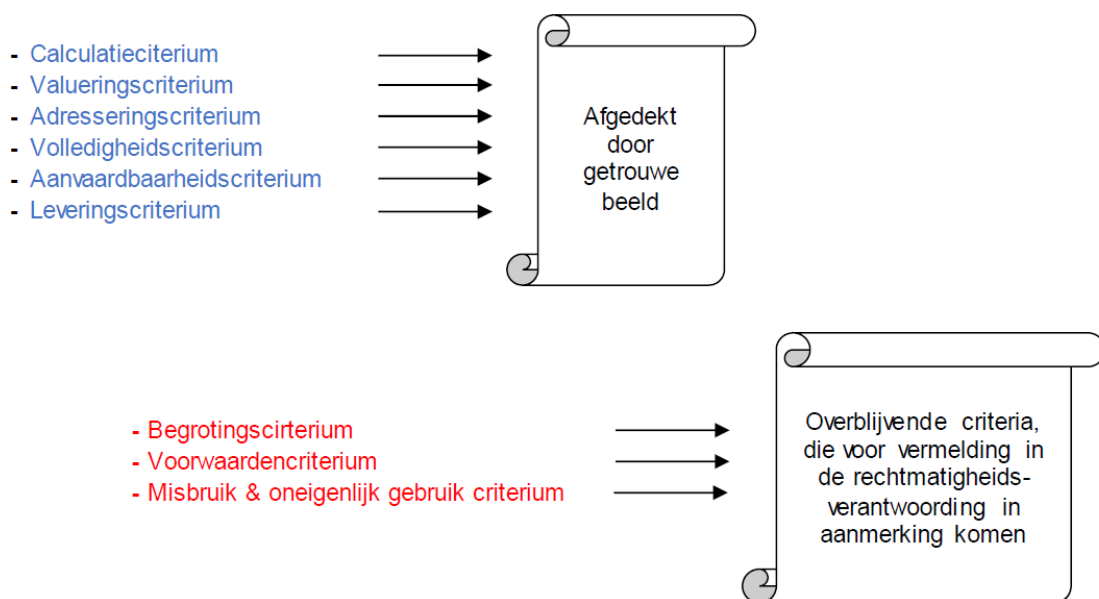
- de risico's in de processen als hoog worden ingeschat (jaarlijkse controle);
- op een of andere wijze significante uitgaande en inkomende geldstromen plaatsvinden;
- bij eerdere controles verbeterpunten zijn geconstateerd.

Om de (V)IC op een gestructureerde en uniforme wijze uit te voeren zal in 2023 voor iedere significante proces en post middels een werkprogramma/checklist de controle werkzaamheden worden uitgevoerd en vastgelegd in een digitale dossier.

De controle werkzaamheden zijn gegevensgericht waarbij middels steekproef wordt vastgesteld of de (financiële) transacties getrouw en rechtmatig tot stand zijn gekomen en verantwoord zijn in de administratie. Tevens is het doel om de risico's tot een aanvaardbaar niveau te mitigeren. Er zal ook gebruikt worden gemaakt van data-analyses.

5.6 Criteria voor rechtmatigheid en getrouwheid

Het interne controle/VIC plan gaat over de rechtmatigheid ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording en de getrouwheid in voorbereiding op de externe controle van de accountant op de jaarrekening. Voor de interne controles worden onderstaande criteria betrokken, zie figuur 4.

Figuur 4: Rechtmatigheidscriteria

De criteria 1 t/m 6 hebben naast rechtmatigheid ook betrekking op getrouwheid. De criteria 7 t/m 9 zijn aanvullende criteria die alleen betrekking hebben op de rechtmatigheid.

1. **Calculatiecriterium**, de vastgestelde bedragen zijn juist berekend. Voorbeelden: legesbedragen en facturen;
2. **Valueringscriterium**, het tijdstip van betaling en de verantwoording van verplichtingen is juist. Voorbeelden: aangegaan en verantwoording van contracten en verplichtingen;
3. **Adresseringscriterium**, de persoon of organisatie waar een financiële stroom naar toe is gegaan, is juist (rechthebbende). Voorbeeld: betalingsverkeer;
4. **Volledigheidscriterium**, alle opbrengsten die verantwoord zouden moeten zijn, zijn ook verantwoord. Voorbeelden: vervreemding rollend materieel, grondverkoop, bijdragen gemeenten;
5. **Aanvaardbaarheidscriterium**, de financiële beheershandeling past bij de activiteiten van de veiligheidsregio en in relatie tot de kosten is een aanvaardbare tegenprestatie overeengekomen. Voorbeelden: inkoop van goederen en/of diensten en verstrekken van subsidies;
6. **Leveringscriterium**, juistheid van ontvangen goederen en/of diensten (prestatielevering). Voorbeelden: inkoop van goederen/diensten;
7. **Begrotingscriterium**, financiële handelingen moeten passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting (per programma). Voorbeeld: overschrijding van het programma.
8. **Voorwaardencriterium**, nadere eisen die worden gesteld bij de uitvoering van financiële beheershandelingen. Voorbeelden: subsidievoorwaarden, aanbesteding en belastingwetgeving; Het voorwaardencriterium bestaat uit de volgende criteria: de omschrijving van de doelgroep respectievelijk het project; de heffings- en/of declaratiegrondslag; normbedragen (denk aan hoogte en duur); de bevoegdheden; het voeren van een administratie; het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken; aan te houden termijnen besluitvorming, betaling, declaratie e.d.
9. **M&O-criterium**, de interne toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt bij het gebruik van overheidsregelingen (=misbruik) en de interne toetsing of derden bij het gebruik van overheidsregelingen geen (rechts)handelingen hebben verricht die in strijd zijn met het doel of de strekking van de regeling (=oneigenlijk gebruik). Voorbeelden: subsidieregelingen, kwijschelding en uitkeringen.

Wanneer een proces in opzet niet voldoet om een procesgerichte controle uit te voeren, moeten aanvullende gegevensgerichte controles worden uitgevoerd. Deze gegevensgerichte controles moeten specifiek gemaakt worden. Dit zal in overleg met de Concerncontroller plaatsvinden naar aanleiding van de resultaten vanuit de interim-controle.

5.7 Foutenevaluatie

Als er fouten worden geconstateerd moet eerst worden vastgesteld of het financiële fouten of niet-financiële fouten betreffen. Niet financiële fouten zijn wel aandachtspunten voor de AO/IC en worden gerapporteerd maar worden niet meegenomen in de foutenevaluatie.

Geconstateerde financiële fouten kunnen in drie categorieën worden ingedeeld:

Structurele fouten; dit zijn fouten waarvan de oorzaak bekend is, zodat de financiële gevolgen zijn door te rekenen en te herstellen. Als die analyse van de gevolgen van de gevonden foutoorzaak voldoende fouten boven tafel haalt, is extrapolatie niet meer nodig.

Incidentele fouten; van deze fouten is de oorzaak niet bekend, zodat de accountant er rekening mee moet houden dat zij zich in de gehele massa kunnen voordoen. Extrapolatie is daarom nodig.

Unieke fouten; deze fouten zijn van dien aard dat ze verder niet in de massa voorkomen. In feite zijn het structurele fouten die zich eenmalig voordoen. Aangetoond moet worden dat de oorzaak van de fout zodanig van aard is dat deze ook daadwerkelijk verder niet meer voorkomt. Extrapolatie is niet nodig.

Er wordt altijd uitgezocht hoe de fout is ontstaan. Dit kan bijvoorbeeld door het uitvoeren van een aanvullende steekproef of het inkaderen van de massa waarin de fout kan plaatsvinden.

Als de fout is ontstaan in het boekjaar waarover verantwoording wordt afgelegd dan kan deze worden hersteld. Als de fout wordt geconstateerd in een volgend boekjaar, dan moet na het herstellen van de fout alsnog worden meegenomen in de foutenevaluatie.

Als de extrapolatie van incidentele fouten leidt tot een onacceptabel grote financiële (hoger dan de tolerantie) fout, dan wordt er aanvullend onderzoek uitgevoerd. De steekproef wordt uitgebreid op het aspect van de geconstateerde fout. Bijvoorbeeld als de inkomsten foutief worden gekort behoeft enkel de steekproef te worden uitgebreid op het onderdeel inkomsten korting.

Geconstateerde onrechtmatigheden kunnen worden hersteld door het Algemeen Bestuur of het Dagelijks Bestuur. De volgende methodes zijn beschikbaar:

- Het Algemeen Bestuur is bevoegd om een voorwaarde buitenwerking te stellen. Deze voorwaarde heeft dan geen interne en externe werking en leidt dan niet tot een rechtmatigheidsfout.
- Het Algemeen Bestuur is bevoegd om een werkwijze goed te keuren. Bijvoorbeeld als subsidieaanvragen niet tijdig zijn ingediend maar toch zijn behandeld kan het Algemeen Bestuur besluiten dat dit rechtmatig is. Deze procedure heet de indemniteitsprocedure.
- Op basis van een hardheidsclausule kan het Dagelijks Bestuur bevoegd zijn om per geval een onrechtmatigheid goed te keuren. Het Dagelijks Bestuur kan dit enkel voor specifieke gevallen en mag niet een gehele massa goedkeuren, dit recht is voorbehouden aan het Algemeen Bestuur.

6. Rapportages

6.1 Rapportage door VIC

Twee maal per jaar zal door de VIC een rapportage worden opgesteld waarbij de samenvatting van de interne controlewerkzaamheden gedurende het jaar wordt weergegeven en waarbij de bevindingen ten aanzien van de rechtmatigheidscontrole worden gedeeld met de coördinator M&C en de concerncontroller. Hierbij worden geconstateerde verschillen gerapporteerd rekening houdend met de gehanteerde materialiteit en grenzen ten aanzien van de foutevaluaties. Zie sectie 'materialiteit, uitvoeringsmaterialiteit en rapporteringstolerantie' voor de verdere uitwerking hiervan en de mate waarin hierover wordt gerapporteerd.

De uitkomsten van de interne controles worden tevens besproken bij het M&C-Controllersoverleg. Hierbij worden de bevindingen van de controle samengevat en besproken door de VIC, controllers, coördinator M&C en de concerncontroller. Het doel is met name om de risico's aan te kaarten en processen te verbeteren. In de rapportage is opgenomen welke beheersingsmaatregelen nog niet aanwezig en zichtbaar zijn. Hiervoor zijn acties geformuleerd voor de organisatie. De VIC heeft een belangrijke regiefunctie in de monitoring van de follow-up van deze acties.

6.2 Rapportage door accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt:

Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan het Algemeen Bestuur, de Auditcommissie en in afschrift aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Controlebevindingen worden toegelicht en gespecificeerd naar de aard van het criterium. Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in paragraaf 5.3 worden weergegeven in het verslag van bevindingen.

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole van de jaarrekening weergegeven ten aanzien van de getrouwheid. Deze controleverklaring wordt verstrekt aan het Algemeen Bestuur en is bedoeld voor openbaarmaking. De controleverklaring wordt verstrekt na vaststelling van de jaarrekening door het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

Voorts zal de accountant aan het Algemeen Bestuur rapporteren indien omstandigheden als bedoeld in de verordening ex artikel 213 Gemeentewet dit vereisen.

6.3 Rapportage door Dagelijks bestuur

Het Dagelijks Bestuur geeft middels de door de commissie BBV voorgeschreven rechtmatigheidsverantwoording aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in

overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid. In de paragraaf Bedrijfsvoering beschrijft het dagelijks bestuur welke actie zij onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Het Dagelijks Bestuur rapporteert met ingang van verslagjaar 2023 over de uitgevoerde rechtmatigheidsverantwoording. De eerste rapportage zal plaatsvinden in de jaarrekening 2023.

Bijlage 1: Aanpak controle per proces en post 2023

Nr.	Proces/post	Controleaanpak op hoofdlijnen	Frequentie
1	Lonen (Salarisbetaling)	Gegevensgerichte controle Controle o.b.v. data-analyse Controle o.b.v. steekproeven en deelwaarneming Vastlegging Controlepunten vastleggen in controlelijsten Onderbouwing (evidents) in digitale controledossier Bevindingen vastleggen in controlelijst	Kwartaal
2	Kosten VRR (Purchase to pay)	Gegevensgerichte controle Detailcontrole o.b.v. statistische steekproef op de inkopen Vastlegging Controlepunten vastleggen in controlelijst Onderbouwing (evidents) in digitale controledossier Bevindingen vastleggen in controlelijst	Maandelijks
3	Activa VRR (Investerings)	Gegevensgerichte controle Detailcontrole o.b.v. statistische steekproef op de inkopen Vastlegging Controlepunten vastleggen in controlelijst Onderbouwing (evidents) in digitale controledossier Bevindingen vastleggen in controlelijst	Maandelijks
4	Renteberekening en afschrijvingen (Treasury, Schatkistbankieren, juistheid kapitaallasten)	Controle werkzaamheden nog nader beschrijven.	Jaarlijks
5	Opbrengsten	Controle o.b.v. cijferbeoordeling Analyse o.b.v. grootboekrekeningen en begroting Aansluiten opbrengsten opdrachtbriefven, financieringsstromen Aansluiting financiering met gemeentelijke bijdragen en zorgverzekeraar (AMBU)	Jaarlijks
91	Bestedingen VOMO	Controle besteding kosten en beoordeling juistheid balansposten	Jaarlijks
92	FLO Brandweer	Controle werkzaamheden nog nader beschrijven.	Jaarlijks

Nr.	Proces/post	Controleaanpak op hoofdlijnen	Frequentie
93	FLO Ambu	Controle werkzaamheden nog nader beschrijven.	Jaarlijks
94	Spendanalyse	Controle werkzaamheden nog nader beschrijven.	Halfjaarlijks
95	WNT	Controle werkzaamheden nog nader beschrijven.	Jaarlijks
96	Bewaking rapportage Active Directory (IT-audit)	Controle werkzaamheden nog nader beschrijven.	Kwartaal
97	Sisa verantwoording	Controle werkzaamheden nog nader beschrijven.	Jaarlijks
99	Opvolging aanbevelingen (intern)	Controle werkzaamheden nog nader beschrijven.	Kwartaal

Bijlage 2: Planning voor de uitvoering van de interne controle 2023

Overzicht uit te voeren interne controles t.b.v. 2023													
weeknummers		wk 1-2-3-4	wk 5-6-7-8	wk 9-10-11-12-13	wk 14-15-16-17	wk 18-19-20-21-22	wk 23-24-25-26	wk 27-28-29-30	wk 31-32-33-34-35	wk 36-37-38-39	wk 40-41-42-43	wk 44-45-46-47-48	wk 49-50-51-52
Nr.	Interne Controle	jan	febr	mrt	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
1	LONEN												
	Salarisbetaling				1e kw			2e kw			3e kw		4e kw
2	KOSTEN VRR												
	Purchase tot pay proces		jan	febr	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov
3	ACTIVA VRR												
	Investeren				jan + febr	mrt + april	mei + juni		juli + aug		sept + okt	nov	dec + aanvull.
4	RENTEBEREKENING EN AFSCHRIJVINGEN												
	Treasury, Schatkistbankieren en Juistheid kapitaallasten									t/m sept			t/m dec
5	OPBRENGSTEN												
	Volledigheid van de opbrengsten												2023
9	OVERIGE												
91	Bestedingen VOMO												2023
92	FLO brandweer												2023
93	FLO AMBU												2023
94	Spendanalyse												2023
95	WNT												2023
96	Bewaking rapportage Active Directory / IT audit				X			X			X		X
97	Sisa verantwoording												2023
99	Opvolging aanbevelingen							X		X		X	X

Overzicht uit te voeren interne controles t.b.v. 2023													
	weeknummers	wk 5-6-7-8	wk 9-10-11-12-13	wk 14-15-16-17	wk 18-19-20-21-22	wk 23-24-25-26	wk 27-28-29-30	wk 31-32-33-34-35	wk 36-37-38-39	wk 40-41-42-43	wk 44-45-46-47-48	wk 49-50-51-52	wk 1-2-3-4
Nr.	Interne Controle	febr	mrt	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	jan-2024
1	LONEN												
	Salarisbetaling			1e kw			2e kw			3e kw			4e kw
2	KOSTEN VRR												
	Purchase tot pay proces	jan	febr	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec + aanvull.
3	ACTIVA VRR												
	Investerings			jan + febr		mrt + april	mei + juni		juli + aug		sept + okt	nov	dec + aanvull.
4	RENTEBEREKENING EN AFSCHRIJVINGEN												
	Treasury, Schatkistbankieren en Juistheid kapitaallasten									t/m sept			t/m dec
5	OPBRENGSTEN												
	Volligheid van de opbrengsten												2023
9	OVERIGE												
91	Bestedingen VOMO												2023
92	FLO brandweer												Cindy N.
93	FLO AMBU												2023
94	Spendanalyse												Inkoop
95	WNT												Kitty - Maarten
96	Bewaking rapportage Active Directory			X			X			X			X
97	Sisa verantwoording												2023
99	Opvolging aanbevelingen						X		X		X		X

Bijlage 3: Modelverantwoording (verplicht)

Verantwoordelijkheid Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt % (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € .

Bevinding

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

-
-

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het Algemeen Bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.